

L'illa blanca

Així hi ha qui anomena l'illa germana, Menorca, i de bon de veres li escau aquella denominació, ja que blanques, blanquíssimes són les cases en tots els seus pobles i ciutats, blancs són els seus carrers, així en les fatxades que són emblanquinades sovint, sovint, com el sòl del carrer que és de sauló blanquinós d'una reverberació tal que enlluerna al vianant poc acostumat a tal al·lura. Blanques són les cases de camp fins a damunt les teulades, com heu són també les parets dels camins i divisòries de finques que s'emblanquinen anyalment.] les ànimes dels menorquins són també blanques, cándides, pures; de tal manera que sembla que en elles s'hi troba reflexada la blancor del paisatge menorquí.

I aquest albur a treu, i el qui arriba a la més oriental de les Balears, s'hi sent prest amador de la blancor i amb ella de l'higiene corporal i domèstica a les quals els menorquins reudeixen culte fervent, i això constitueix un altre dels atractius de l'illa germana. Les cases són sempre endressades, netes com a patenes. Podrà ser pobre el mobiliari, però sempre té la casa aspecte de ser habitada per gent preocupada totalment del *confort* familiar. I efectivament, la dona menorquina no treballa en el camp, i té per única preocupació fer atractiva i agradable la seua persona i la seua casa, a l'agencament de les quals dedica la major part del temps del dia. El caràcter dels menorquins és franc reposat, amic de la tranquil·litat doblement que els de l'illa de la calma, qui en tenen l'anomenada; no té grans preocu-

pacions, ni ambiciosa grans riqueses, ni enveja les grans fortunes. Es aconortat i posa la seua aspiració en tenir un passament, en anar tirant i menjem avui i ja ho veurem demà.

La terra de Menorca és de difícil treballada per ésser en general prima i trobar-se la roca a tres dits baix d'ella; però tal volta mateix pel motiu d'ésser poc permeable el subsòl, conserva en tal grau els adobs i la potència productiva, que al tenir aigua suficient dona cullites fabuloses de cereals. Altra prova d'aquesta afirmació, és que durant l'estiu, les terres de secar se veuen convertides en vertaderes mortes a on les classes pobres hi conreen un hort que les dona tomàtiques, pebres, melons i patates per consum de tot l'any.

Mes l'aspecte panoràmic del camp menorquí és en general pobre i monòton; li falta la tonalitat que li darien els arbres, si les ferestes tramuntanes i verinals permetessen la seua existència. Proves s'en han fetes; en punts un poc gordats del vent s'hi veuen alguns figuerals, mes casi tots raquítics, girats a mitjorn i pentinats en tota la part girada a tramontana, que no sol arribar els fruits a port. I no vol dir que no tenga els seus vergers d'una vegetació exuberant, com les més verdes hortes mallorquines. Aquests vergers estan en els barrancs, que abunden molt a Menorca i proveïxen de variada i riquíssima fruita a sos fills. Cal citar, entre els molts que s'hi troben, el de Ca l'Ampurté a Alahor, el de la Vall i d'Aubranca a Mit-

jorn i el de Aljandar a Ferries que, además de sa rica fertilitat, són dignes de la visita del turisme, que aconortat en veure les poblacions deixa de visitar els baranes aont hi ha per admirar els més bells panorames.

La terra de Menorca està en mans de pocs propietaris, que tenen just, just, els obrers precisos per coure lleugerament una tercera part de cada finca; i d'aquí l'escassés de treball agrícola, la crisi de l'agricultura i la necessitat de dedicar la major part dels braços a l'indústria.

D'exploitacions industrials se n'han fets molts d'ensais, però úticament la de calsat ha pogut florir i encare sol sufir sovint, com a e mateix passa, crisis tremendes. Els menorquins, sufreixen amb conforz mansa, les penalitats d'aquestes crisis i sols en cas de vertaderapenúriasolen determinar-se a emigrar e sent el punt de refugi preferit dels emigrants els barris algerins Fort-de l'Eau i Maison Carrée.

Menorca, la germana menor, l'illa blanca, en la qual les varies dominacions que hi passaren, li han deixat un bany de cultura externa que la fa encara més agradable i estimable, és molt poc coneguda dels mallorquins. Perquè les grans societats ciutadanes no organitzen excursions per facilitar als mallorquins l'arribada a Menorca? Perquè no se augmenten els medis de relació entre les dues illes, abaratint el cost del viatges en certes temporades de l'any?

Seria aixó fer una obra de germanor i donat el desitg de conèixer-la que aquí existeix l'èxit és molt probable.

A.F.

Les Obreres de St. Josep

TARDA LITERARIA

Novament la benemèrita Associació d'Obreres de St. Josep, ha organitzada la festa literària que cada any a final d'estiu ja té per consuetut celebrar.

El gallard local de la Associació s'omplí de gom en gom molt abans de l'hora senyalada, haguent-se d'ocupar els passadissos i tot. La concurrència era molt selecte.

Ocupà la presidència el Rt. Sr. Rector D. Juan Rubí acompanyat del Notari D. Lluís Pascual, el Ministre de la T. O. R. D. Antoni Blanes, D. Rafel Q. Blanes, la Junta de l'Associació d'Obreres i algunes persones més.

Tot seguit se cantà el tan escaient Himne a St. Josep en que sol donar-se principi a tots els actes. El bessó de la festa fou el discurs que digué Dª Margalida Estelrich, Directora del Col·legi de la mateixa entitat, amb la paraula fàcil i franca que a ella tant li escau. Feu història de les vetlades que anyalment ve celebrant l'Associació i recordà com sempre fou desig del seu Director que se celebrassen sempre just amb elements propis, sense intervenció d'estrany, com així ve fent-se. Descriguent una bella i ben apropiada alegoria aprofità l'ocasió per dir a les senyores que cal fer recó per la Patria nova, el cel, i per això les pregà que al revisar ses robes, pensin que les que ja no són útils per dur els membres de sa família pels cops d'arua o per passats de moda, les posin en mans de les obreres de St. Josep que les sabran aprofitar per arreglar-ne vestits que cauran molt bé an els seus pobrets. També recordà als senyors que en la llimosna dada a les Josefines tendran uns diners colocats en el banc del cel que les donarà un tant per cent molt crescut. Acabà donant les gràcies a tot el poble per tot quant ha fet, fa i farà a favor dels pobrets.

D^a Margalida rebé grans aplaudiments al finalisar son discurs, com també en rebé molts per la bella poesia *La bovereta* original seua que fou magistralment declamada per la Sta. Margalida Blanes. L'insistència en els

aplaudiments l'obligà a repetir-la, i avui honram les nostres columnes amb sa publicació.

També se recitaren *El Rei* d'En Joan Alcover per Na Maria Fca Pascual; *Jocs de nins* de Na Maria A Salvà per N'Antònia Blanes i *Lo fila, dor d'or* d'En l'erduguer per N'Antònia Esteve. També representaren la xistosa comedieta en un acte *Las de Ortiguera*, les Stes Margalida i Aina Blanes, Antònia Esteve, Concepció Massanet i Maria Antònia Blanes. Totes reberen forts aplaudiments.

El tan simpàtic com ben avengut chor de Sta Elisabet cantà molt bé les pessets *Cant de breçol*; *Somnia* a dues veus; les sardanes *Catalunya* i *Cantem Cansons*; *Una cançó teixiré i Aubada*.

La concurrència quedà molt satisfeta, i suposam que les Obreres també perque la capta donà molt bon resultat.

Que molts anys.

LA BOVERETA

L'auja porta l'alegria
a la serra i comellar;
canten l'himne del nou dia
el cel, la terra, la mar.

Es de la Illa daurada
el paratge llevantí;
la boira fuig engegada
per l'estel del dematí.

Com monstruosa tortuga
el Cap Vermei, atrevit,
sembla, a l'ànima poruga
gran fantasma de la nit.

Encara és més formidable,
desde el cim, l'acantilat!
abaix, l'abisme insondable,
i per tot, l'immensitat!

L'esglaiadora bellesa
el cor deixa defallit!
a davant tanta grandesa
se sent l'homo tant petit!

Té, al claretjar l'aurora,
aquell fonal imponent
que rosada llum colora,
visió d'encantament.

¿Qui pot fer tals meravelles
de celatjes i colors?
El que creà les estrelles,
el Deu dels nostres amors.

Or i perle de rosada
el seu bras omnipotent
escampa dematinada
del llevant fins al ponent.

La terra tota agraïda
exhala flairós perfum;
surt el sol donant la vida
amb ses onades de llum.

Per arboreses i auzines,
per los pins i tamarells,
refilant, canten matines,
rebenta gorga, els aucells.

Los ascolta embadalida
fent llatra, ran del torrent,
una pagesa garrida
banyada pel sol ixent.

Joveneta, casi nina,
be prou que se fa mirar,
no n'hi ha cap de fadrina
que s'hi paga comparar.

Modesta, con la violeta
primerenca de l'Abril,
és tan airosa i tan dreta
com el fasser més gentil.

Boca vermella, riolera
com fraula madura té,
i els ulls i la cabellera
com les mores del batzè.

Be li escaurien devora
manses ovelles i anyells,
mes la volten a tot hora
corpulents bous i vadells.

Mentres tant que los pastura
qualcun la mira fit, fit,
com si volgués sa hermosura
retratar dins s'ull humit.

Altres ulls també la miren;
peró són d'un cassador,
ulls qu'enamorats suspiren
plens de criminal amor.

Ja diu el jovent del poble
fent rot-let o fent estol
que l'ha ullada un senyó noble
que a tot'ultrança la vol.

El·la asseguda costa
per havé acabats els brins,
estant enfora el mig dia,
un sanaió d'els més fins.

I cosint tot'afanyada
del jove no s'ha adonat
quant, de sopte, retgirada,
el se veu al seu costat.

El cassador li proposa
lo qu'ella sap refusa.
—Si no he d'esser vostra esposa,
Senyor, feis-vos ben lla.

La resolta boyxeta
més el foc va desxondir
i demana la pobreta
a Deu que la deixi fogir.

L'agulla de cosir lladres
li servirà d'esperó ..
Per escapar més de quatre
l'arranca del sanaïó

I cavalcant falaguera
al dors del vadell més brau
va passar la torrentera
com un llamp... Adeu ciau.

Margalida Batelrich.

De Son Servera

Sembla que aque sta vegada ha arribat l'hivern que pareixia que no havia d'arribar mai. Diumenge dematinada va fer una brusca que fou el comensament de les pluges; dilluns tornà provar de brusquetjar de bon deveres i avui dimecres ha fet una bona saó que ja feia molt de temps que els contadors la desitjaven.

Casament. Antoni Servera (a) Chinat amb Maria Nebot (a) Monja. Deu les dó molts d'anys de vida per poder estar plegats.

Morts. Madona Maria Bibiloni (a) Carlos com també L'amo'n Biel Aguiló (a) Camunyes d'un cólic miserere. Al cel sien tots dos.

Nota. S'han acabades les obres del teatre que s'ha construït en la Avenida del Ferrocarril propietat de D. Miquel Nebot (a) Llu i Companyia. En el nº qui ve darem detalls de les dependències i del programa amb que se estrenarà dit teatre com també el dia de s'inauguració que creim que serà dins el Desembre.

Corresponsal

Ordres sagrades

Entre els qui reberan ordes de mans del Bisbe de Mallorca la passada setmana hi figuren D. Josep Fuster Forteza de la nostra vila, el qual rebé el diaconat. També rebé l'orde de Diaconat l'altre fill d'Artà Fra Sebastià Ginard Ferragut T.O.R. Veim també en la llista alguns franciscans ben coneguts en la nostra vila que són: Diaques: Fra Rosselló i Fra Alorda i Tonsura i menors Fra Morro,

Fra Antoni Moll, Fra Fiol i Fra Server. Rebin tots la més coral enhorabona.

DE CANOSTRA

DEL TEMPS

Per fi ha vinguda la pluja tant desitjada i en quantitat ben suficient per lo que se necessita. Dilluns dematinada se posà a brusquetjar primet, primet i ho feu tot el dematí, heí tornà el dimars de capvespre i seguí el dimecres dia i nit. La pluja és estada d'aquelles penetrants que la terra absorbeix tota i produeix bona savó. Gràcies a Deu, que així se podrà emprendre les feines precises per la pròxima sembra. El temps s'ha refrescat molt.

CAMVI D'HORA

Demà vespre dia 1 seran atrassats una hora tots els rellotges que segueixen l'hora oficial, tornant així a la normalitat.

REPATRIATS

Demà dissapte són esperades a Palma les Companyies expedicionàries de Palma i Inca, repatriades del Marroc. Se les prepara una entusiasta rebuda.

ESTAT SANITARI

No hi ha epidèmies. Entre els malalts de gravetat hi ha l'amo'n Gabriel Brunet, pare de Sor Antònia Superiora de les monjes de la Caritat de la nostra vila, al qual li foren administrats els Sants Sagraments, el dia 24 dematí.

—També fou combregada el dia 26 a vespre la madona Catàlina des Verger. Deu les assistesca per la part que més convinga.

DIFUNTS

Dia 21, d'aquest més a les

5 i mitja del capvespre entregà l'ànima a Deu després d'haver rebuts els Sants Sagraments Dª Maria Nebot Massanet (a) Sa Madona de Sa Font, mare política del nostre amic l'amo'n Jaume Nicolau (a) Raspai. Tenia 89 anys d'edat. Sa llarga vida fou passada en la pràctica de les virtuts tan escaïentes en les antigues mares de família de la nostra pagesia i en la pràctica de la religió. Deu haja premiada sa virtut amb la Glòria celestial i rebi sa família l'expressió del nostre sentiment.

—També morí dia 23 a vespre l'amo'n Miquel Gili Ginard (a) Comuna de na Pinzella a l'edat de 71 anys, després de rebuts els Sants Sagraments. Deu doni a sa família molts d'anys de vida per pregar per ell i rebi el nostre condol.

OBSEQUI

El president de la Cambra Provincial de Comerç de Palma nos obsequià amb un exemplar de les «Memorias» que la Cambra edità dels treballs realitzats per la mateixa en 1926 i la comercial i Estadística del mateix any. Agraïm l'obsequi.

ASSAMBLEISTA ARTANENC?

Segons la premsa de Palma se diu que, en representació dels Ajuntaments formarà part de l'Assamblea nacional D. Pere Morell Olza, dels Olors.

INDULT

En el Decret de indult quel Govern publicà heí ha quedat comprés el periodista i misser artanenc D. Jeroni Massanet, qu'havia estat condemnat per escrits publicats en «La Vanguardia Balear» Mos n'alegram.

REPARTIMENT

Aquesta setmana passada, dia 22 se distribuïren les papeletes amb el repartiment de consums per utilitats i inquilinat. Se donaren deu dies per reclamar.

CAMION NOU

L'ha adquirit pel seu ús particular el comerciant de la nostra vila l'amo'n Pep Piña (a) de ses Pepes. Deu li dó salut per usar-lo i poques averies.

Religioses

PARROQUIA

Diumenge qui ve, essent primer diumenge de més hi ha la comunió general pels associats del Sagrat Cor de Jesús i Festa del Rosari. Aquest és resat solemniament i amb exposició matí i vespre tots els dies del més.

CONVENT

Diumenge comensen les Co-

ranta Hores dedicades a St. Francesc d'Assís. Les quals acabaran el dimars festa del Sant Patriarca. Predicarà el Tridu el P. Company T.O.R. Hei haurà sermó cada vespre i al Ofici just el diumenge i el dia de Sant Francesc; en aquest dia hei haurà també Comunió general pels Terciaris.

FULLS D'ESTAMPES

N'hem rebut un bon sortit.

Preu d'are

Una pesseta cada full

Mercat d'Inca

Bessó (quintà) 150'00 pesetes.

Blat (cortera) 27'00 Id.

Xeixa a 28'00 id.

Ordi mallorquí a 14'50 id

id. Forasté a 14'00 id.

Civada mallorquina a 13'50 id.

forastera a 13'00 id.

Faves veyes i cuitores a 27'00

id. mal cuitores a 26'00

Id. pel bestia 00'00.

Maiz a 34'00 100 kg.

Porcs grassos 0'00 arrova

Gallines

AGENCIA DE ARTA A PALMA
I VICEVERSA DE

ANTONI GILI (A) COMUNA
Y

B^{ME}. FLAQUER (A) MANGOL

SERVICI DIARI EN PRONTITUT I ECONOMIA

DE PREUS

ENCARREGS A DOMICILI

Palma -- Banch de S'oli, 24

DIRECCIO Artá-- Can Mangol, Angulo

-- Can Comuna Gentro

GRANJA BARCNO

PER TOTA CLASSE D'AVIRAM DE RAÇA
CUNIS, COLOMS, ALIMENTS ESPECIALS
PER POLLS, I PONEDORES, INCUBADORE
RES; ANELLES. PLANS I CONSULTES
-- CONSELL-MALLORCA --

ALMACENES MATONS

DE

RAFAEL FELIU BLANES

CALLE DE JAIME II n.º 39 a 149

Palma de Mallorca

SASTRERIA PARA SEÑORA

Y CABALLERO

ARTICULOS Y NOVEDADES

PARA VESTIR DE TODAS CLASES

Ensaimades i panets

En lloc se troben millós que a la

PANADERIA Victoria

ES FORN NOU

DEN

Miquel Roca Castell

A sa botiga hei trobaren sempre pans
pane's galletes, bescuits, rollets, i tota
cast i pasticeria.

TA ABE SE SERVEIX A DOMICILI

Netedat, prontitut i economia

DESPAIG:

Carrer de Palma 3 bis. ARTA

EN JAUME PICO

(A) ROTCHET

té una Agencia entre Artá i Palma i hei
va cada dia.

Serveix amb prontitut i seguredat tota
classe d'encàrregs.

Direcció a Palma: Harina 8. An es cos-
tat des Centro Farmacèutic.

Artá: Palma n.º. 5

Tienda Vicens

PRECIOS FIJOS Y MUY REDUCIDOS

EN

Tejidos y toda classe

Merceria

de

Perfumeria

comestibles

SE VENDEN MAQUINAS DE COSER

PEAFF E IMPERI

y toda clase de instrumentos

J V. CALLE DE A. BLANES 36

Automòvils de lloguer

DELS GERMANS

SARD (A) TERRES

A cada arribada de tren van a l'Estació.

Tenen servici combinat amb el Ferrocarril.

Excursions a Ses Ceves, Calarratjada i demé
punts de Mallorca a preus convenguts.

DIRIGIRSE:

Carré d'En Pitxol n.º 8.

Id Son Servera n.º 29

ARTÁ.

NAUMAN
MAQUINAS PARA
COSER Y BORDAR

La Fábrica más grande de Máquinas
para coser y bordar del continente.

(MARCA ALEMANA)

DEPOSITARIO EXCLUSIVO EN ARTA

CAN GANANSI